

Středisko společných činností AV ČR
Vás zve na praktický kurz

KOMUNIKACE VĚDY PROSTŘEDNICTVÍM MÉDIÍ

Komu je kurz určen: vědeckým pracovníkům zabývajícím se popularizací vědy, pracovníkům mediálních a tiskových oddělení pracovišť Akademie věd ČR

Cíl kurzu: seznámení vědecké obce s prostředky komunikace vědy v dnešním mediálním světě, zlepšení propojení vědy a médií prostřednictvím posílení znalostí a rozvoje kompetencí zástupců jednotlivých pracovišť AV ČR v oblasti efektivní popularizace a komunikace vědy a výzkumu

Program kurzu:

Přednáškový blok	Termín
Komunikace vědy	24. ledna 2011
Jak na tiskovou zprávu	7. února 2011
Využití webu a sociálních médií pro popularizaci vědy	21. února 2011
Veřejný projev v médiích	16. března 2011 17. března 2011
Popularizace vědy prostřednictvím médií	21. března 2011

Organizace kurzu: kurz bude probíhat formou celodenních seminářů, konaných v budově Akademie věd ČR, Praha 1, Národní 3

Cena kurzu: ZDARMA

Jak se přihlásit: elektronickou přihlášku s Vašimi ID zasílejte na adresu: kurkova@ssc.cas.cz

Kontaktní informace: Mgr. Vladislava Pospíšilová, +420 221 146 388

Blok 1. - Komunikace vědy

Termín: 24. 01. 2011, 9.00 – 16.00 hod.

Úvodní hodina sestává ze tří tématických okruhů: Popularizace vědy prostřednictvím médií; Popularizace, PR a komunikace vědy; Etika ve vědě a výzkumu.

9.00 – 10.30 hod.

Popularizace, PR a komunikace vědy

PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D.

Lidé od médií jsou lidé jako my, málokdy však odborníky na daná témata. Nakládají s informacemi dle vlastní úvahy, neradi se opravují a chtějí mít pravdu. I s nimi lze však spolupracovat a vytvářet vztah založený na vzájemné důvěře a respektu. Nepodceňujeme je. Moc médií může české vědě uškodit, ale i významně pomoci. Přednáška o tom, na co všechno by měl vědec pamatovat, stojí-li tvář tvář kameře či diktafonu, a s jakými nesnáze se může setkat, rozhodne-li se poskytnout rozhovor do televize, rozhlasu či novin.

Markéta Pravdová je vědeckou pracovnící Ústavu pro jazyk český AV ČR. Absolvovala Filosofickou fakultu UK a Fakultu sociálních věd UK, pracovala jako mediální analytička a manažerka v PR agentuře Donath-Burson-Marsteller, v ÚJČ vede oddělení jazykové kultury a jazykovou poradnu. Pět let spolupracuje s Českou televizí na pořadu O češtině, je editorkou a spoluautorkou O češtině I-III, autorkou monografie *McDonald's – tak trochu jiná kultura?*, spoluautorkou *Internetové jazykové příručky* a vedoucí redaktorkou časopisu *Naše řeč*.

11.00 – 12.30 hod.

Etika ve vědě a výzkumu

prof. Ing. Jaroslav Petr, DrSc.

Smíme dělat všechno, co umíme? Etické otázky rozvoje přírodních a technických věd. Veřejnost často nahlíží na rychle se rozvíjející obory s nedůvěrou. Jejich podstatu nechápe a svůj vztah k nim formuje na základě emocí a informací získaných ze zdrojů různé kvality. Nejsnáze se dá ovlivnit informacemi, které jsou jednoznačně formulované a jsou snadno pochopitelné. Tyto informace ale nemusí být objektivní a pravdivé. Veřejnost získá snadno dojem, že nové obory a technologie lidstvo ohrožují a jejich využívání je neetické. Přírodovědné a technické obory se musí prezentovat veřejnosti v návaznosti na etické otázky a problémy. Pokud nebudou etické „otazníky“ řešit a zodpovídat vědci a vysokoškolští učitelé, zůstane toto pole volné pro nejrůznější zájmové skupiny, které mohou ovlivnit veřejné mínění tak, že dojde k útlumu rozvoje „očerněných“ oborů. Dnes se v této pozici nachází v EU např. genové inženýrství, v blízké budoucnosti to mohou být nanotechnologie, robotika aj.

Jaroslav Petr pracuje ve Výzkumném ústavu živočišné výroby, v.v.i. a přednáší na České zemědělské universitě v Praze. Jeho specializací jsou biotechnologie hospodářských zvířat. Zabývá se popularizací vědy, spolupracuje s Českým rozhlasem, pravidelně píše články pro Svět, Přírodu, Zdravotnické noviny, *Medical Tribune* a *Ikarii*. Rovněž spolupracuje s Neviditelným psem Ondřeje Neffa a www.osel.cz

13.30 – 15.00 hod.

Tisková zpráva z pohledu novináře

Ondřej Vrtiška

Novinář tiskové zprávy miluje i nenávidí. Co rozhoduje o tom, kterou z nich rovnou smaže, kterou smaže po rychlém nahlédnutí, kterou odloží "na potom" a se kterou skutečně začne pracovat? Jak by měl vypadat titulek, první odstavec a tělo zprávy? Jak naložit s obrazovou dokumentací, jaké kontakty na sebe dát? A jakou reakci novinářů lze očekávat? Na příkladech z praxe upozorníme na nejčastější chyby při psaní a rozesílání tiskových zpráv, jejichž vinou se nedaří dostat zajímavou a důležitou informaci do médií.

Ondřej Vrtiška vystudoval biologii na Přírodovědecké fakultě UK, studoval žurnalistiku na Fakultě sociálních věd UK. V letech 2001-2006 působil jako přírodovědný redaktor dětského časopisu ABC, v letech 2006-2008 byl šéfredaktorem Českého rozhlasu Leonardo – multimediální stanice zaměřené na popularizaci vědy. V současnosti pracuje jako vědecký redaktor časopisu Týden a zpravodajského serveru Týden.cz.

Blok 2. – Jak na tiskovou zprávu

Termín: 7. 02. 2011, 9.00 – 16.00 hod.

9.00 – 16.00 hod.

Jak dobře napsat tiskovou zprávu

PhDr. Jiří Chrást

V praktickém kurzu se dozvíte všechny důležité informace, které vám pomohou tiskovou zprávu zvládnout. Získáte užitečné informace o tom, jak napsat zprávu do médií, aby byl její účinek maximální a aby se zvýšila pravděpodobnost její publicity. Kurz bude věnován také tomu, jak agenturní novináři vyhodnocují informace a jak je zpracovávají. Dostanete užitečné rady a nejrůznější tipy, na co se při psaní tiskových zpráv zaměřit a poznáte, jak agentura pracuje s externími zdroji informací. Obsahovou náplň kurzu tvoří názorné prezentace, diskuse, praktická cvičení a jejich vyhodnocení.

Jiří Chrást zkušený novinář s téměř třicetiletou praxí, v ČTK prošel nejrůznějšími pozicemi od redaktora až po šéfredaktora, jako zahraniční zpravodaj působil mnoho let v Indii a Británii, vzděláním filolog a pedagog, bohatá lektorská činnost, přednáší v češtině a angličtině, ředitel Akademie ČTK.

Blok 3. – Využití webu a sociálních médií pro popularizaci vědy

Termín: 21. 02. 2011, 9.00 – 16.00 hod.

9.00 – 16.00 hod.

Využití webu a sociálních médií pro popularizaci vědy

Daniel Franc, MSA

Ve workshopu se podíváme na cestu, kterou stihly urazit prostředky, kterými lze oslovit masy lidí s přesně cílenou zprávou v nejrůznějších službách a nástrojích internetu. Posoudíme roli webových stránek a rozšíříme si povědomí o internetových nástrojích, které dopad i možnosti klasických webových prezentací nebo placené internetové reklamy dramaticky rozšiřují. Zaměříme se na sociální média a sociální sítě jako na prostředek k zapojení lidí do světa vašeho projektu nebo práce. Porozumíme dramatickým odlišnostem současné "Síťové generace" od nás, starších, a jak tyto rozdíly uchopit pro účinnou komunikaci. Seminář bude informačně nabitý, ale bude i intenzivně využívat příkladů z praxe, sdílení vás účastníků a úsilí o řešení konkrétních potřeb, se kterými přijdete.

Daniel Franc absolvent studia sociologie (Karlova univerzita, Praha) a Human-Resources Management (West Chester University, Pensylvánie, USA), v současnosti ředitel spol. Unisona Studio, která pomáhá firmám, školám a institucím uchopit online komunikaci a spolupráci. Celý život je aktivní v oblasti propojování lidí a technologií. Pracoval jako manažer softwarových projektů, působí též jako lektor kursů týmových a manažerských dovedností a konzultant týmového rozvoje. Je spoluzakladatel společnosti WebStudy Inc. a hlavní designér její e-learningové aplikace. Ve spolupráci se spol. Google založil a rozvíjí Google User Group ČR (GUG.cz), dále se podílí na provozu online komunit. Je spoluautorem odborných knih a knižních překladů.

Blok 4. – Veřejný projev v médiích

Termín: 16. a 17. 03. 2011, 9.00 – 16.00 hod. (účastníci budou rozděleni do dvou skupin)

9.00 – 16.00 hod.

Veřejný projev v médiích

doc. PhDr. Josef Valenta, CSc.

Na základě zadání předběžné přípravy budou natočena jednotlivá vystoupení účastníků, která budou využita jako materiál nejen ke zpětným vazbám, ale i ke generování témat komunikace při veřejném vystupování. V návaznosti na zjištěná témata budou probíhat praktická cvičení týkající se techniky a výrazu řeči slov i těla vystupujícího a příp. dalších témat (strukturace projevů; kontakt s posluchači atd.).

Josef Valenta studoval latinský jazyk, dějepis a pedagogiku na FF UK v Praze a později v rozšiřujícím studiu výchovnou dramatikou DAMU. Na katedře výchovné dramatiky téže fakulty působí od roku 1992. Učí též na katedře pedagogiky FF UK v Praze a pracuje v oblasti dalšího vzdělávání dospělých (semináře pro učitele; socioprofesionální příprava různých profesí atd.). Odborné zaměření: pedagogika dramatické výchovy, edukativní potenciál různých typů dramatické hry, komunikace a výchova divadlem a dramatem, nespécifická scénická scéna.

Blok 5. – Popularizace vědy prostřednictvím médií

Termín: 21. 03. 2011, 9.00 – 16.00 hod.

9.00 – 16.00 hod.

Věda v médiích – možnosti a omezení

Ondřej Vrtiška, Vladimír Kořen, Luboš Veverka

Konkurenční boj o čtenáře, diváka či posluchače vymezuje mantinely, v nichž se média pohybují. Odtud je jen krůček k bulvarizaci a tupému infotainmentu. Ale nemusí být tak zle. Zjednodušení není totéž co zkreslení a mezi Skylou povrchnosti a Charybdou nesrozumitelnosti lze celkem dobře proplouvat. Popularizovat lze prakticky jakékoli vědecké téma – důležité je, jak se uchopí. (Práci s motivy Aha! Ach! Cha cha! ukážeme na příkladech z praxe.) Objevují se v médiích nesmysly? Zkuste to obrátit ve svou výhodu, aneb "Musíme toho nějak využít, když už proti tomu nemůžeme nic dělat." Jaká je role redaktora, editora a šéfredaktora, jak vypadá typický pracovní den novináře a co z toho plyne? Proč je dobré stát se "expertem", na kterého se novináři opakovaně obracejí - a jak na to? Když s médii nebudete komunikovat, někdo jiný to udělá za vás. Chcete vyklidit pole Greenpeace (GMO), farmaceutickým firmám (příčiny a léčba nemocí), milovníkům katastrofických teorií (LHC), šarlatánům všeho druhu?

Každé médium je jiné, tisk, internet, televize i rozhlas mají svá specifika, v poslední době se však hranice rozostřují. Například popularizaci vědy v rozhlase ovlivňují nové přístupy spojené s multimediální prezentací a internetovým šířením rozhlasového obsahu.

Ondřej Vrtiška vystudoval biologii na Přírodovědecké fakultě UK, studoval žurnalistiku na Fakultě sociálních věd UK. V letech 2001-2006 působil jako přírodovědný redaktor dětského časopisu ABC, v letech 2006-2008 byl šéfredaktorem Českého rozhlasu Leonardo – multimediální stanice zaměřené na popularizaci vědy. V současnosti pracuje jako vědecký redaktor časopisu Týden a zpravodajského serveru Týden.cz.

Vladimír Kořen vystudoval žurnalistiku se zaměřením na politologii na Fakultě sociálních věd UK. Televizní publicista a moderátor, redaktor České televize, který se věnuje se především vědeckým tématům. Angažuje se v místní politice. V říjnu 2010 byl zvolen starostou města Říčany.

Luboš Veverka vystudoval žurnalistiku na Fakultě sociálních věd UK. Od roku 2005, ještě v průběhu studia, spolupracoval s tehdy nově zakládanou stanicí Český rozhlas Leonardo. Předtím působil jako externí spolupracovník Lidových novin, konkrétně jejich tehdejší vědecké přílohy. Od roku 2006 je kmenovým redaktorem Leonardo, od roku 2008 šéfredaktorem. Podílel se mimo jiné na vzniku popularizačního projektu Science Café v ČR. Popularizaci vědy se věnuje nejen v praktické, ale částečně i v teoretické rovině.